

Posudek oponenta bakalářské práce

Jakub Švec – *Tíseň a úzkost ve filmech Davida Lynche*

Vedoucí práce – Mgr. Jakub Marek, Ph.D.

Záměrem bakalářské práce je představit tři filmy Davida Lynche (v širším kontextu jeho tvorby a jeho života) a k jejich filosofické interpretaci využít myšlenky tísnivosti (Freud) a zejména úzkosti (Heidegger).

Autor práce si tedy předsevzal velmi nesnadný úkol. Za vcelku zdařilou považuji krátkou Lynchovu biografii, kde autor správně zdůrazňuje momenty důležité pro jeho záměr. Rovněž převyprávění všech tří filmů je korektní, i když u *Lost Highway* a *Mulholland Drive* snad ani nelze očekávat, že se čtenář, který je neviděl, v jejich stručném shrnutí (jakémkoli, jakkoli zdařilém) zorientuje. Dobře vybrané a tlumočené (či koncipované) jsou i dílčí interpretace doplňující převyprávění jednotlivých filmů.

Nedostatky však nacházím v interpretační části. Autor zde předně po mém soudu představuje klíčové interpretační pojmy příliš stručně. V případě tísnivosti by se myslím vyplatilo alespoň promyslet i původní koncepci předloženou ve stati „Zur Psychologie des Unheimlichen“ Viktora Jentsche (1906) a konfrontovat ji s Freudovým textem, což by mohlo přispět k hlubšímu porozumění tomuto fenoménu. V případě úzkosti by rovněž bylo dobré neomezovat se jen na Heideggerovu koncepci (a na standardní připomenutí Kierkegaarda). Srovnání s jinými koncepcemi úzkosti (třeba právě s Freudovou z dvacátých let, ale samozřejmě i s novějšími) by možná pomohlo lépe porozumět Heideggerovu pojmu úzkosti v jeho specifičnosti, nesamozřejmosti. A příliš stručná, někdy až jen naznačující je především sama interpretující reflexe.

V práci mi navíc chybí zohlednění zvláštního napětí mezi fenoménem (a Freudovým pojmem) tísnivosti a mezi Heideggerovou interpretací (a příslušným fenoménem) úzkosti – v prvním případě je akcentována animální stránka člověka, ve druhém je vyloučena (či suspendována). Tato připomínka však nemá charakter výtky, spíše je podnětem k případnému dalšímu promýšlení tématu.

Mírným nedostatkem je několik drobných chyb – např. Kyle MacLachlan je v ní přejmenován na McLahlana (s. 5) – a formulačních nejasností:

„V kontextu filmu je film, v souladu se Schopenhauerovou filosofií, právě takovou manifestací vůle.“ (s. 9) „*Tísnivé* je v této interpretaci součástí filmu, nikoliv však obsahem.“ (s. 25)

Oceňuji tedy odvalu autora práce, mám uznání pro jeho schopnost svébytně porozumět divácky náročným filmům a své porozumění srozumitelně formulovat a rovněž se mi jeví jako slibný jeho interpretační přístup, ale v samotné interpretaci již nacházím nedostatky. Z tohoto důvodu sice práci jednoznačně doporučuji k obhajobě, ale navrhuji hodnocení *velmi dobře*.

1. 9. 2022

Mgr. Richard Zika, Ph.D.